

Tájékoztató a CP3. számú konvergencia projekt keretében a leíró jellegű / megkülönböztető képességgel nem rendelkező szavakat tartalmazó ábrás védjegyek megkülönböztető képességével kapcsolatban kialakított közös gyakorlatról

1. A közös gyakorlat kidolgozása

A Konvergencia Program keretében létrejött **CP3. számú projekt** célja, hogy közelítse a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (BPHH) és a részt vevő tagállami hivatalok gyakorlatát a tekintetben, hogy a **kizárólag leíró, vagy megkülönböztető képességgel egyéb okból nem rendelkező szavakat tartalmazó ábrás megjelölések milyen esetekben felelnek meg a védjegykénti lajstromozáshoz szükséges követelményeknek a feltétlen kizáró okok vizsgálata során.**

A közös gyakorlatot a Konvergencia Program keretein belül a BPHH, a tagállami hivatalok és az érdekelt ügyfélszervezetek képviselőiből álló munkacsoport dolgozta ki, amelyben a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (a továbbiakban: Hivatal) is aktívan részt vett.

A vonatkozó jogértelmezés uniós szinten történő összehangolását elsősorban az indokolta, hogy a tagállamok joggyakorlatában eltérések mutatkoztak az ábrás elemeket és tisztán leíró/megkülönböztető képességgel nem rendelkező szavakat tartalmazó összetett megjelölések megkülönböztető képességének vizsgálatát illetően.

2. A közös gyakorlat

A CP3. számú munkacsoport által kimunkált és **valamennyi részt vevő hivatal által 2015. október 2-án egyidejűleg közös közleményben közzétett** gyakorlat az alábbi elvek mentén közelíti a vonatkozó joggyakorlatot. (A közös gyakorlat részletes elveit és a kapcsolódó példákat tartalmazó dokumentum a közös közlemény mellékletében található.)

2.1. Az összetett megjelölések leíró/megkülönböztető képességgel nem rendelkező szöveleleit érintő elvek

A közös gyakorlat az összetett megjelölések szövelelei kapcsán rögzíti, hogy a közös gyakorlat rendelkezései azért tesznek különbséget a leíró jellegű és a megkülönböztető képességgel nem rendelkező szavak között, mivel előfordulhat, hogy a szövelem a leíró jellegtől eltérő okból nem rendelkezik megkülönböztető képességgel. E különbségtétel egyértelművé teszi azt is, hogy **a közös gyakorlatban lefektetett elvek a leíró és a megkülönböztető képességgel egyéb okból nem rendelkező szöveleket tartalmazó ábrás megjelölések tekintetében egyaránt alkalmazandók.**

A közös gyakorlat a **szövelemek betűtípusával**, illetve az **alkalmazott betűformázással** kapcsolatban megállapítja, hogy a leíró jellegű/megkülönböztető képességgel nem rendelkező, alap- vagy szabványos betűtípusú, felirat- vagy kézzel írott stílusú – betűformázással (például félkövér vagy dőlt betűvel) vagy anélkül megjelenő – szövelemek rendszerint nem alkalmasak a védjegykénti lajstromozásra. Mindazonáltal, ha a szabványos betűtípussal megjelenített szövelem mellett az összetett megjelölés **olyan ábrás elemet is tartalmaz, amely alkalmas arra, hogy elterelje a fogyasztó figyelmét a szövelem leíró jelentéséről, illetve maradandó benyomást kelthet a megjelölésről**, akkor a megjelölés alkalmas lehet a lajstromozásra.

A közös gyakorlat kiemeli továbbá, hogy egy meghatározott szín pusztá hozzáadása egy leíró jellegű/megkülönböztetésre nem alkalmas szövelemhez – akár a betűk színezésével, akár színes háttér

alkalmazásával – általában nem ruházza fel a megjelölést a lajstromozáshoz szükséges megkülönböztető jelleggel, különös tekintettel arra, hogy a különböző színek használata általános a kereskedelemben, így a színek rendszerint nem értelmezhetők a gyártóra vagy forgalmazóra utaló jelzéseként. Ugyanakkor **a színek szokatlan, de a fogyasztók által könnyen megjegyezhető elrendezése olyan megkülönböztető erőt kölcsönözhet a megjelölésnek**, amelynek következtében az alkalmas lehet a védjegykénti lajstromozásra.

A közös gyakorlat hangsúlyozza azt is, hogy az **általánosan használt írásjelek vagy egyéb szimbólumok** rendszerint **nem ruházzák fel megkülönböztető képességgel** a leíró jellegű/megkülönböztető képességgel nem rendelkező szövegeket tartalmazó megjelöléseket.

A közös gyakorlat az összetett megjelölés leíró/megkülönböztető képességgel nem rendelkező szövegeinek elrendezését illetően kiemeli, hogy önmagában az, hogy az érintett szövegek függőlegesen, fejjel lefelé, illetőleg egy vagy több sorban helyezkednek el, általában nem elegendő ahhoz, hogy a lajstromozáshoz szükséges minimális szintű megkülönböztető képességgel ruházza fel a megjelölést. Mindazonáltal a szövegek sajátos elrendezése megkülönböztető erőt kölcsönözhet a megjelölésnek akkor, ha **az átlagfogyasztó nem a szövegek által közvetített leíró üzenetet észleli elsőként, hanem inkább a szövegek elrendezésére koncentrálnak**.

2.2. Az összetett megjelölések ábrás elemeit érintő elvek

A közös gyakorlat egyértelművé teszi azt, hogy a leíró/megkülönböztető képességgel nem rendelkező szövegeknek egyszerű mértani alakzatokkal (pl. ponttal, vonallal, körrel, háromszöggel, négyszöggel, stb.) való kombinálása általában nem ruházza fel az összetett megjelölést a lajstromozáshoz szükséges megkülönböztető képességgel, kiváltképp, ha az egyszerű mértani alakzatokat keretként vagy szegélyként használják. Ugyanakkor **az egyszerű mértani alakzatok megkülönböztető képességgel ruházhatják fel a megjelölés egészét, ha a megjelölés egyéb elemeivel való megjelenítésük, beállításuk vagy kombinációjuk kellően megkülönböztető összbenyomást kelt**.

A közös gyakorlat megállapítja továbbá, hogy egy önmagában megkülönböztető képességgel rendelkező ábrás elemből és egy leíró jellegű/megkülönböztető képességgel nem rendelkező szövegelemből felépülő megjelölés védjegyként akkor lajstromozható, ha **az ábrás elem – méretének és elhelyezkedésének köszönhetően – egyértelműen felismerhető a megjelölésben**.

A közös gyakorlat azt is kiemeli, hogy a grafikai elem abban az esetben tekinthető leíró jellegűnek és/vagy megkülönböztető képességgel nem rendelkezőnek, ha az érintett **árúk és szolgáltatások „hiteles” vagy „élethű” megjelenítése**, illetőleg ha az érintett árúknak és szolgáltatásoknak **olyan szimbolikus/stilizált ábrázolása, amely nem tér el jelentősen az adott árúk és szolgáltatások általános ábrázolásától**. Emellett főszabályként az árukat és szolgáltatásokat nem ábrázoló, de **azok jellemzőihez közvetlenül kapcsolódó ábrás elem nem ruházza fel a megjelölést megkülönböztető képességgel, kivéve, ha az említett grafikai elem kellően stilizált**.

A megjelölés ábrás elemeivel összefüggésben a közös gyakorlat végül azt az elvet is rögzíti, hogy a védjegybejelentésben szereplő **árúkkal és/vagy szolgáltatásokkal kapcsolatban a kereskedelemben általánosan használt vagy megszokott ábrás elemek rendszerint nem ruházzák fel az összetett megjelölést a védjegykénti lajstromozáshoz szükséges megkülönböztető képességgel**.

2.3. Az összetett megjelölés ábrás- és szóelemeit egyaránt érintő elvek

A közös gyakorlat leszögezi, hogy az olyan ábrás- és szóelemek kombinációja, amelyek külön-külön nem rendelkeznek megkülönböztető képességgel, nem ruházza fel a megjelölést megkülönböztető jelleggel. Mindazonáltal az említett elemek kombinációja bizonyos esetekben – a megjelölés megjelenítése és összetétele következtében – a gyártóra vagy forgalmazóra utaló jelzésként értelmezhető. Ilyen eset például az, ha a leíró/megkülönböztető képességgel nem rendelkező **ábrás- és szóelemek kombinációja olyan összbenyomást kelt, amely kellően távol áll a szóelem által közvetített leíró jellegű/megkülönböztetésre nem alkalmas üzenettől.**

A közös gyakorlat végezetül hangsúlyozza, hogy az összetett megjelölés lajstromozása esetén a jogosult **önmagában a leíró jellegű/megkülönböztető képességgel nem rendelkező szóelemre nem szerezhet kizárólagos jogokat**, lévén, hogy **a védjegyoltalom az összetett megjelölés – ábrás- és szóelemek által együttesen alkotott – teljes kialakítására vonatkozik.**

3. A közös gyakorlat átültetése a hazai joggyakorlatba

A közös gyakorlat implementálása a részt vevő hivatalok által önkéntes alapon történik, és azt a közös közlemény közzétételének napjától számított három hónapon belül kell megvalósítani. **A Hivatal a közös közleményben foglaltak gyakorlatba való átültetését a 2015. december 1-jét követően indult eljárásaiban vállalta.**

Hangsúlyozni kell ugyanakkor, hogy a **közös gyakorlatban rögzített elvek a Hivatal eddigi joggyakorlatához képest tényleges változást nem eredményeznek**, a már eddig is alkalmazott szempontok részletes írásba foglalása és példákkal illusztrálása azonban segíti a Hivatal döntéseinek átláthatóbbá tételét, ezáltal fokozza a jogbiztonságot. Az egységes elvek **gyakorlatba történő átültetése a Hivatal részéről tehát inkább technikai implementációt jelent.** Ennek során a Hivatal a közös gyakorlat elveit a Védjegy Módszertani Útmutatóba is integrálja, továbbá egységesen alkalmazza a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI törvény (Vt.) 2. §-a (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott feltétlen kizáró ok vizsgálati körében.

A Hivatal mellett a közös gyakorlat implementációját a BPHH, valamint a következő tagállamok hivatalai vállalták: AT, BG, BOIP, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, GR, HR, HU, IE, LT, LV, MT, NO, BPHH, PT, RO, SE, SI, SK, UK.